

Stanowisko PSEW względem rządowego projektu ustawy o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku.

Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej („PSEW”, „Stowarzyszenie”) z uwagą śledzi proces legislacyjny dotyczący wprowadzenia interwencji nadzwyczajnych mających na celu rozwiązanie problemu wysokich cen energii, w tym ustalania krajowych pułapów przychodów dla odnawialnych źródeł energii.

Stowarzyszenie z niepokojem obserwuje sytuację na rynku energii elektrycznej, gdzie ekstremalnie wysokie ceny stanowią istotne zagrożenie dla dalszego rozwoju polskiej gospodarki. Mając powyższe na uwadze PSEW ze zrozumieniem przyjął inicjatywę legislacyjną Rządu mającą na celu ograniczenie cen energii elektrycznej dla odbiorców końcowych, w tym przemysłu. W tym kontekście kluczowe jest, aby przyjęte rozwiązania o charakterze ekstraordynaryjnym, ingerujące mocno w rynek energii elektrycznej, utrzymały charakter czasowy, tj. aby ich stosowanie nie wykraczało ponad zdefiniowany w projekcie termin 30 czerwca 2023 r. i było zgodne z motywem ósmym preambuły Rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854 z dnia 6 października 2022 r. w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii, który stanowi, że: „zakłócenia na rynku energii spowodowane przez jednego z głównych uczestników rynku, który sztucznie ograniczył dostawę gazu w kontekście rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, oraz prowadzona w ten sposób wojna hybrydowa doprowadziły do sytuacji kryzysowej **wymagającej przyjęcia szeregu pilnych, tymczasowych i wyjątkowych środków o charakterze gospodarczym w celu zaradzenia niemożliwym do udźwignięcia skutkom dla konsumentów i przedsiębiorstw. Jeżeli ta sytuacja kryzysowa nie zostanie szybko rozwiązana, może mieć szkodliwy negatywny wpływ w postaci inflacji, oddziaływanie na płynność operatorów rynkowych oraz na całą gospodarkę.**”.

Pomimo, iż PSEW kierunkowo popiera działania Rządu w przedmiotowym obszarze, należy wyraźnie podkreślić, iż niepokojący jest fakt braku konsultacji publicznych zaproponowanych zmian regulacyjnych, co uniemożliwiło wielu branżowym organizacjom przedstawienia swoich uwag i rekomendacji. Rozumiejąc potrzebę pilnych działań chciałbym zauważyć, iż pominięcie kluczowych interesariuszy w trakcie prac nad przedmiotowym projektem ustawy spowodowało, że w opinii PSEW projektodawca nie uwzględnił kilku ważnych elementów,

które mogą sprawić, że zakładane rezultaty nie zostaną osiągnięte lub koszt ich osiągnięcia będzie niewspółmiernie wysoki.

Mając powyższe na uwadze, w imieniu Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej pragnę przedstawić poniższe uwagi oraz propozycje, które powinny wyeliminować niepożądane skutki uboczne przy jednoczesnym zachowaniu zasadniczych kierunków interwencji.

1. Uwzględnienie odmiennego charakteru korporacyjnych umów zakupu energii (ang. corporate Power Purchase Agreements, dalej: „cPPA”)

W opinii PSEW włączenie cPPA do reżimu ww. ustawy spowoduje, że projektowany mechanizm ustalania ceny maksymalnej ze źródeł OZE w istotny sposób naruszy główną korzyść, która motywowała firmy do zawierania takich umów tj. stabilność warunków finansowych oraz ich przewidywalność przez okres 10-15 lat, które do tej pory gwarantowały ich atrakcyjność i opłacalność dla obu stron kontraktu. Ingerencja państwa w zawarte i obowiązujące kontrakty zwiększy też zasadniczo ryzyko finansowania inwestycji, jednocześnie będzie sygnałem dla obu stron, iż zawarte umowy nie mają trwałego charakteru, więc nie mogą stanowić podstawy podejmowania niezbędnych decyzji inwestycyjnych. Problem ten będzie dotyczył zarówno zawartych, jak i planowanych umów.

W tym miejscu należy również podkreślić, że proponowane rozwiązania w dużo gorszej sytuacji stawiają wytwórców posiadających te kontrakty względem wytwórców, którzy ich nie posiadają. Dzieje się tak dlatego, iż zwyczajowo kontrakty cPPA zawierane są poniżej cen rynkowych na długi termin, aby zabezpieczyć się przed zmiennością ceny (długoterminowy charakter umowy powoduje, iż wytwórcy oferują odbiorcom dużo niższą jednostkową cenę za energię elektryczną, niż aktualnie (w czasie zawierania umowy cPPA) obserwowane na rynku). Zatem przedmiotowy projekt generuje ryzyko, że źródła OZE posiadające takie kontrakty będą musiały zwracać środki uzyskane z rynku dwukrotnie tzn. raz do Zarządcy Rozliczeń, a drugi raz do strony kontraktu. Dzieje się tak ponieważ specyfika kontraktów finansowych cPPA polega na tym, że strony umawiają się na określoną cenę za energię i rozliczają jedynie odchylenia od tej ceny w górę albo w dół. W tych kontraktach energia faktycznie sprzedawana jest na giełdzie, a strony rozliczają się względem umówionej ceny. Dla zobrazowania tego problemu poniżej przedstawiamy przykładowe rozliczenie:

- *Przykładowo przychód farmy i koszt zakupu energii przez odbiorcę z TGE ustalił się na poziomie 1000 PLN/MWh*

POLSKIE STOWARZYSZENIE ENERGETYKI WIATROWEJ

- Instalacja OZE ma zawartą umowę cPPA np. na poziomie 500 PLN/MWh
- Ustawa wprowadzi cenę maksymalną dla źródeł OZE np. na poziomie 400 PLN/MWh
- Zatem, w takim przykładzie, zgodnie z ustawą Farma musi z tytułu planowanej ustawy zwrócić 600 PLN/MWh ponieważ $1000 \text{ PLN} - 400 \text{ PLN} = 600 \text{ PLN}$,
- Dodatkowo, farma musi zwrócić do odbiorcy z tytułu umowy cPPA = 500 PLN/MWh

Zatem przychód instalacji OZE po wprowadzeniu regulacji wyniesie minus 100 PLN/MWh ponieważ od kwoty 400 PLN/MWh, która zostanie po oddaniu różnicy do Zarządy Rozliczeń należy odjąć kwotę koniecznego wyrównania straty odbiorcy na poziomie 500 PLN/MWh.

Oznacza to, że w niektórych przypadkach wprowadzenie rozwiązania spowoduje, że źródła OZE będą zmuszone do zaprzestania sprzedaży, aby uniknąć strat, czy ewentualnej konieczności ogłoszenia upadłości.

Powyższe wydaje się stać w sprzeczności z założeniem prawodawcy unijnego, który w motywie 30 preambuły Rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854 wskazał, że: „**niezależnie od formy umowy, na podstawie której może odbywać się obrót energią elektryczną, pułap dochodów rynkowych powinien mieć zastosowanie wyłącznie do zrealizowanych dochodów rynkowych**. Jest to konieczne, aby **nie szkodzić producentom, którzy nie czerpią korzyści z obecnych wysokich cen energii elektrycznej, ponieważ zabezpieczyli swoje dochody przed wahaniami na hurtowym rynku energii elektrycznej**. W związku z tym w zakresie, w jakim istniejące lub przyszłe zobowiązania umowne, takie jak umowy zakupu energii ze źródeł odnawialnych i inne rodzaje umów zakupu energii lub terminowe zabezpieczenia, skutkują dochodami rynkowymi z produkcji energii elektrycznej do poziomu pułapu dochodów rynkowych, **takie dochody nie powinny być objęte niniejszym rozporządzeniem. Środek wprowadzający pułap dochodów rynkowych nie powinien zatem zniechęcać uczestników rynku do zawierania takich zobowiązań umownych.**”.

Mając powyższe na uwadze należy wyraźnie podkreślić, że proponowane rozwiązania negatywnie wpłyną na rozwój rynku umów cPPA, ponieważ wytwórcy mając na uwadze ww. ryzyka stracą zainteresowanie zawieraniem tego typu kontraktów, co oznacza, że odbiorca przemysłowi chcący zabezpieczyć cenę energii w długim terminie nie będą praktycznie mieć takich możliwości. Sumarycznie Rząd osiągnie efekt odwrotny od zamierzonego i w długim terminie zwiększą się koszty pozyskania energii przez odbiorców, ponieważ wytwórcy ze względu na ryzyka nie będą zainteresowani zawieraniem tego typu kontraktów. Dodatkowo to rozwiązanie zniechęci instytucje finansowe do finansowania inwestycji, które w większości przypadków zabezpieczone są tego typu kontraktami, co w dłuższym terminie

POLSKIE STOWARZYSZENIE ENERGETYKI WIATROWEJ

spowoduje, że ograniczy się znacznie liczba budowanych projektów OZE. Obecnie instytucje finansujące budowę źródeł OZE postrzegają umowy cPPA jako zabezpieczenie na zbliżonym poziomie z aukcjami OZE dlatego były gotowe finansować inwestycje zabezpieczone tego typu kontraktami. Zaproponowana zmiana może już na stałe zniechęcić instytucje finansowe do podjęcia ryzyka i sfinansowania budowy źródeł OZE w oparciu o umowy cPPA.

Dodatkowo pragnę podkreślić, że kontrakty cPPA swoją formą przypominają aukcyjny system wsparcia OZE. W tego typu kontraktach strony podobnie jak w aukcji zobowiązują się do dostarczenia określonego wolumenu energii po wskazanej cenie, a odbiorca zobowiązuje się do odebrania tego określonego wolumenu i zapłaty tejże ceny. Dlatego z dużym zaniepokojeniem przyjęliśmy ten projekt ustawy, który dyskryminuje w naszej ocenie rynkowe kontrakty względem tych zawieranych pomiędzy Państwem a wytwórcami. W naszym odczuciu mechanizmy cPPA i aukcyjny są tożsame w związku z czym powinny być traktowane jednakowo. Mając powyższe na uwadze PSEW postuluje wyłączenie tego typu kontraktów spod reżimu ustawy na wzór rozwiązań kontraktów aukcyjnych - wyłączeniu takiemu powinny podlegać zarówno kontrakty cPPA z fizyczną dostawą jak również kontrakty finansowe.

Innym sposobem rozwiązania wyżej opisanego problemu może również być wprowadzenie do projektu ustawy następującej zmiany, które w minimalnym stopniu zapewniają postulaty Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej:

„W art. 2 pkt 5 i 8 otrzymuje brzmienie:

- 5) rynek hurtowy energii elektrycznej – rynek, na którym prowadzony jest obrót produktami energetycznymi sprzedawanymi w obrocie hurtowym:
 - a) poprzez giełdy towarowe w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 170, 1488 i 1933), rynek organizowany przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, zorganizowaną platformę obrotu prowadzoną przez spółkę prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej giełdę towarową w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych oraz w ramach jednolitego łączenia rynków dnia następnego i dnia bieżącego prowadzonych przez wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej,
 - b) w ramach umów sprzedaży energii elektrycznej, w których jedną ze stron jest wytwórca energii elektrycznej, **z wyłączeniem umów zawartych z odbiorcami końcowymi przed wejściem w życie niniejszej ustawy na okres co najmniej 5 lat** oraz w ramach umów

- 8) *cena rynkowa – cenę energii elektrycznej netto określoną w zł/MWh ustaloną w ramach:*
- a) umowy sprzedaży energii elektrycznej – w przypadku przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną cena ta jest ustalona w ramach umowy sprzedaży energii elektrycznej, w ramach której to przedsiębiorstwo sprzedaje energię elektryczną, lub*
 - b) rynku bilansującego energii elektrycznej - z uwzględnieniem kosztów wynikających z instrumentów finansowych zawartych przez wytwórcę w odniesieniu do energii elektrycznej objętej tą umową sprzedaży;”.*

Reasumując kluczowe z naszej perspektywy jest, by interwencja Państwa na rynku energii nie doprowadziła do zakłóceń, które - przeciwnie do słusznych zamierzeń projektodawcy - zagrożą krótko- i długoterminowemu bezpieczeństwu dostaw energii elektrycznej. Ubolewamy, że proponowany projekt ustawy nie uwzględnia działań podejmowanych przez coraz liczniejszą grupę wytwórców i odbiorców przemysłowych, którzy zabezpieczają cenę energii elektrycznej na uzasadnionym, akceptowalnym poziomie poprzez długoterminowe umowy cPPA.

2. Zmiana sposobu odpisu na Fundusz

Zgodnie z art. 23 ust. 1 projektu ustawy *odpis na Fundusz przekazywany przez podmioty, o których mowa w art. 21* (w tym między innymi wytwórców posiadających aktywa wiatrowe), *stanowi iloczyn wolumenu sprzedaży energii elektrycznej oraz dodatniej różnicy średniej ważonej wolumenem ceny rynkowej sprzedanej energii elektrycznej oraz średniej ważonej wolumenem limitu ceny sprzedanej energii elektrycznej, **gdzie wszystkie wartości są określone na dzień obliczenia odpisu na Fundusz.*** Co istotne odpis na Fundusz przekazywany jest również przez przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną (art. 21 ust. 2). Z uwagi na ww. konstrukcję regulacji, zaproponowane rozwiązania będą stanowiły istotne zagrożenie dla dalszego funkcjonowania spółek obrotu. Powyższe wynika z faktu, iż zaproponowane rozwiązania dotyczące odpisu na Fundusz opiera się na zyskowności przedsiębiorstw obrotu w poszczególnych dniach okresu, dla którego ustawa ma obowiązywać. Biorąc pod uwagę specyfikę działania na rynku energii, sytuacją całkowicie naturalną jest, że przedsiębiorstwo w danym okresie dostawy odnotowuje zarówno dni zyskowe, jak i te powodujące stratę. Może to wynikać np. ze stosowania do zabezpieczania portfela różnych produktów dostępnych na rynku (peak, base, offpeak, itp.), czy obarczonych ryzykiem strategii na rynkach krótkoterminowych. Zaliczenie na Fundusz jedynie

dni z pozytywnym wynikiem z bardzo dużym prawdopodobieństwem będzie prowadzić do sytuacji, w której wpłaty na fundusz będą przewyższać zyski przedsiębiorstwa i w efekcie mogą prowadzić do jego niewypłacalności.

Mając na uwadze powyższe PSEW rekomenduje odejście od ustalania odpisu na Fundusz w granulacji dobowej na rzecz ustalenia **półrocznego cyklu** ustalania przedmiotowego odpisu oraz zastosowanie do przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną w zakresie umów zawartych przez te przedsiębiorstwa z wytwórcami energii elektrycznej lub innymi przedsiębiorstwami energetycznymi wykonującymi działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną. Powyższe uchroni ww. podmioty przed zdefiniowanymi zagrożeniami, jednocześnie zapewniając wpływy do Funduszu odpowiadające rzeczywistym warunkom rynkowym.

3. Uwzględnienie zmian technologicznych, kosztów materiałów i usług oraz warunków finansowych wpływających na koszt wytwarzania energii w źródłach wiatrowych

Kluczowym aspektem w kontekście realizacji celów ustawy będzie właściwe określenie limitów ceny sprzedaży energii elektrycznej dla poszczególnych typów źródeł wytwórczych. Nie można przy tym zapomnieć, że przy tworzeniu regulacji w obszarze krajowych środków kryzysowych niezbędne jest, aby środki te:

- a) były proporcjonalne i niedyskryminacyjne;
- b) nie zagrażały sygnałom inwestycyjnym;
- c) zapewniały pokrycie kosztów inwestycji i kosztów operacyjnych;
- d) nie zakłócały funkcjonowania hurtowych rynków energii elektrycznej i w szczególności nie wpływały na ranking cenowy i kształtowanie się cen na rynku hurtowym;
- e) były zgodne z prawem Unii.

Zgodnie bowiem z motywem 27 preambuły Rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854: „*poziom, na którym ustala się pułap dochodów rynkowych, nie powinien zagrażać zdolności producentów, wobec których jest stosowany - w tym producentów energii ze źródeł odnawialnych - do odzyskania kosztów inwestycji i kosztów operacyjnych oraz powinien chronić przyszłe inwestycje w zdolności wytwórcze niezbędne do utworzenia niezawodnego systemu elektroenergetycznego o obniżonej emisyjności i zachęcać do takich inwestycji.*

W tym kontekście PSEW pragnie zwrócić uwagę na wpływ rozwoju technologicznego, jaki dokonał się w ostatnich latach w obszarze źródeł odnawialnych, którego uwzględnienie jest

POLSKIE STOWARZYSZENIE ENERGETYKI WIATROWEJ

niezbędne dla prawidłowego określenia poziomów limitów ceny dla poszczególnych typów jednostek wytwórczych. Uśrednione koszty energii elektrycznej (ang. levelized cost of electricity, LCOE) w źródłach OZE osiągnęte w 2020 czy 2021 roku nie powinny budować złudnego przekonania, że limity ustawione na zbliżonych poziomach będą odpowiadały poziom LCOE dla projektów realizowanych np. w 2010 czy 2012 r. – postęp technologiczny w obszarze m.in. energetyki wiatrowej przyczynił się do dużego spadku kosztów inwestycyjnych w ostatnich latach przy jednoczesnej poprawie sprawności wytwarzania. Ponadto, wydarzenia na rynkach surowcowych i finansowych w latach 2021 i 2022 bardzo istotnie wpłynęły na wzrost kosztów inwestycyjnych i kosztów finansowania we wszystkich działach gospodarki, w tym w sektorze energetyki wiatrowej. Tym bardziej przy określaniu limitów cenowych dla energii wytwarzanej w źródłach wiatrowych konieczne jest dokonanie kompleksowej analizy i kalkulacji kosztów, aby nieadekwatnym limitem nie doprowadzić do wstrzymania decyzji inwestycyjnych w nowe instalacje, których odbiorcy końcowi tak bardzo potrzebują.

Mając powyższe na uwadze oraz duże doświadczenie PSEW w obszarze analitycznym, a także wiedzę historyczną w zakresie kształtowania się kosztów wytwarzania energii elektrycznej w technologii wiatrowej w ostatnich 15 latach, uprzejmie proszę o włączenie Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej do prac nad przygotowaniem aktu wykonawczego, o którym mowa w art. 23 ust. 3 projektu ustawy.

Z poważaniem,

Janusz Gajowiecki
Prezes Zarządu PSEW